

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ОСИ
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

РЕЗЮМЕ ЗА ГРАЖДАНИТЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ИНОВАЦИИ И
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ” 2014-2020

2022 година

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 (ОПИК) е основният програмен документ на национално ниво, очертаващ помощта за българския бизнес от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г.

ОПИК включва интервенции по 7 приоритетни оси за развитие на иновациите, насърчаване на предприемачеството, капацитета за растеж, енергийната и ресурсна ефективност на българските предприятия.

НАПРЕДЪК В ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПРЕЗ

2022

Обявени са общо 152 процедури за предоставяне на БФП на бизнес средата, включително 119 за конкурентен подбор, 23 за директно предоставяне на БФП и 10 процедури по бюджетни линии.

Осигурена е финансова подкрепа за общо 35 321 проекта. Сключени са 2 финансови споразумения с ФМФИБ. 30 831 от подкрепените проекти са на предприятия, които получават финансова подкрепа за възстановяване от икономическите последици на COVID-19.

През 2022 г. в процес на изпълнение са 2 453 проекта, а 32 617 са успешно приключени.

Общият бюджет на ОПИК е 3 250,31 млн. лв.

Договорените средства са в размер на 3 339 млн. лв.

Изплатената БФП в подкрепа на предприятията и бизнес средата е 2 812,84 млн. лв. (или 86,54 % от общия бюджет на ОПИК).

Сертифицираните средства са 2 602,72 млн. лв. безвъзмездна помощ от тях 370 млн. лв. по линия на финансовите инструменти.

С цел преодоляване на последиците от пандемията COVID-19, през 2022 г. по ОПИК **продължават да се изпълняват мерките в подкрепа на българските предприятия, стартирани през 2020 г. и 2021 г.**

Обявена е инвестиционна мярка за предоставяне на фокусирана подкрепа на малките и средни предприятия (МСП) за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност – мярката се реализира чрез **процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“**, по която са подадени над 950 проекта и са сключени договори за финансиране на 842 предприятия.

В отговор на новите предизвикателства, породени от военния конфликт в Украйна, през 2022 г. по ОПИК е реализирана и **нова мярка за осигуряване на първоначален прием и настаняване на лицата от Украйна, потърсили убежище и получили временна закрила на територията на България.**

Общият размер на средствата по ОПИК, насочени към изпълнението на мерки за справяне с кризите, причинени от разпространението на COVID-19 и засиления миграционен натиск, е над 1 020 млн. лв.

РЕЗУЛТАТИ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ

ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ И ИНОВАЦИИ

»» Подкрепените проекти целят повишаване на иновационната дейност на предприятията в тематичните области на ИСИС 2014-2020.

»» С предоставената БФП предприятията разработват и внедряват иновативни продукти, услуги или иновации в бизнес процесите, осигуряващи им конкурентни предимства и подобряване на пазарните позиции.

»» През 2022 г. в процес на изпълнение са 20 проекта, като 388 са успешно приключени.

220 предприятия са разработили иновативни продукти и услуги в областта на мехатрониката, чистите технологии,

- биотехнологиите, здравословния начин на живот, информационните и комуникационни технологии.

- 148 предприятия са внедрили иновативни продукти или са започнали да предлагат иновативни услуги.

Подкрепени са 9 иновационни клъстери за развитие на дейността им чрез споделено използване на съоръжения,

- трансфер на знания, изграждане на мрежи за сътрудничество в сферата на НИРД и иновациите.

»» Стойността на предоставената БФП за подкрепените проекти е 251 862 702,18 лв.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И КАПАЦИТЕТ ЗА РАСТЕЖ НА МСП

➤➤ През 2022 г. в процес на изпълнение са 1 485 проекта, като 30 488 са успешно приключени.

➤➤ Реализирана е мярка за насърчаване на предприемачеството, по която са **създадени и успешно са стартирали дейност** 309 нови предприятия.

➤➤ 1 174 предприятия са **придобили нови машини, съоръжения и оборудване** за подобряване на производствената ефективност и пазарното присъствие.

➤➤ **230 предприятия са подобрили управленските си процеси.**

➤➤ 326 предприятия са подкрепени за участие в национални и международни изложения и панаири.

➤➤ Подкрепени са 27 клъстери за развитие на споделена инфраструктура и ноу-хау, насърчаване на сътрудничеството и интернационализацията.

➤➤ Стойността на предоставената БФП е 1 564 803 203.23 лв.

➤➤ Сключено е и едно финансово споразумение с ФМФИБ на стойност 459 620 050 лв.

ЕНЕРГИЙНА И РЕСУРСНА ЕФЕКТИВНОСТ

- Проектите включват инвестиции за подобряване на енергийната и ресурсна ефективност на предприятията и намаляване на въглеродния отпечатък.
- През 2022 г. в процес на изпълнение са 3 проекта, като 573 са успешно приключени.

487 предприятия са придобили енергийноефективно оборудване и технологии и са постигнали енергийни спестявания в размер на 967 981,98/MWh/y

- 86 предприятия са въвели съоръжения и оборудване за подобряване на ресурсната ефективност и управлението на отпадъците

- Постигнато е годишно намаляване на емисиите на парникови газове от 679 519,88/тона CO2 еквивалент.
- Стойността на предоставената БФП за подобряване на енергийната и ресурсна ефективност в предприятията е 528 174 100,98 лв.

ПРЕМАХВАНЕ НА ПРЕЧКИТЕ В ОБЛАСТТА НА СИГУРНОСТТА НА ДОСТАВКИТЕ НА ГАЗ

Проект BG16RFOP002-4.002-0001 „Изграждане на междусистемна газова връзка Гърция-България“

Със средства по ОПИК са изградени 29,6 км. от газопровода на територията на България. Междусистемната газова връзка Гърция – България е проектирана за пренос на природен газ между двете страни чрез свързване на газопреносителните им мрежи. Общата дължина на газопровода е 182,5 км., от които 31,6 км. на територията на Гърция и 150,9 км. - на територията на България.

Проектът е на обща стойност 559 292 262,64 лв., като средствата, осигурени по ОПИК са в размер на 76 277 370 лв. Строителните дейности по трасето на интерконектора Гърция-България са изцяло завършени през 2022 г. и газопроводът е въведен в търговска експлоатация.

Междусистемната газова връзка Гърция – България е обявена от Европейската комисия за проект от общ интерес на ЕС. Интерконекторът е от първостепенно значение за диверсификация на източниците на природен газ както за България, така и за региона на Централна и Югоизточна Европа. Интерконекторът ще свърже газовия коридор Север-юг с Южния газов коридор.

В процес на изпълнение през 2022 г. е и проект BG16RFOP02-4.003-0001-C01 „Завършване на подготвителни дейности, необходими за начало на строителството на Междусистемната газова връзка България – Сърбия“ с общ бюджет 9 240 420 лв.

Предоставените средства по ОПИК са в размер на 5 468 820,00 лв.

Завършването на подготвителните дейности и получаването на разрешение за строеж на Междусистемната газова връзка България – Сърбия на българска територия в резултат от изпълнението на проекта, заедно с изграждането на интерконектора Гърция-България по предходния проект имат ключов принос за постигане на целите за диверсификация на доставките на газ за България и региона.

Проект BG16RFOP02-4.003-0001-C01 „Завършване на подготвителни дейности, необходими за начало на строителството на Междусистемната газова връзка България – Сърбия“

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА МСП

По тази приоритетна ос е предоставена подкрепа под формата на безвъзмездни средства на **общо 3 465** предприятия за по-бързо възстановяване на дейността им от негативните последици от пандемията COVID-19.

- **2 623** предприятия са получили финансова подкрепа за покриване на оперативните им разходи във връзка с COVID-19 пандемията.
- **842** предприятия са сключили договори за реализиране на инвестиции за повишаване на енергийната им ефективност с цел по-бързо възстановяване и устойчив растеж в периода след пандемията.

По приоритетната ос е подписано и финансово споразумение с ФМФИБ на стойност 100 000 000 лв. за изпълнението на гаранционен финансов инструмент. Целта му е да улесни достъпа на бизнеса до кредити за възстановяване на дейността след постепенното отпадане на мерките във връзка с пандемията COVID-19.

ДЕЙСТВИЯ ПО ЛИНИЯ НА СБЛИЖАВАНЕТО ЗА БЕЖАНЦИТЕ В ЕВРОПА (CARE)

С цел осигуряване на първоначален прием и незабавна подкрепа на лицата, разселени от Украйна в резултат на военния конфликт след 24 февруари 2022 г. ЕК одобри изменение на ОПИК, с което в програмата е добавена нова мярка в подкрепа на сближаването за бежанците от Украйна.

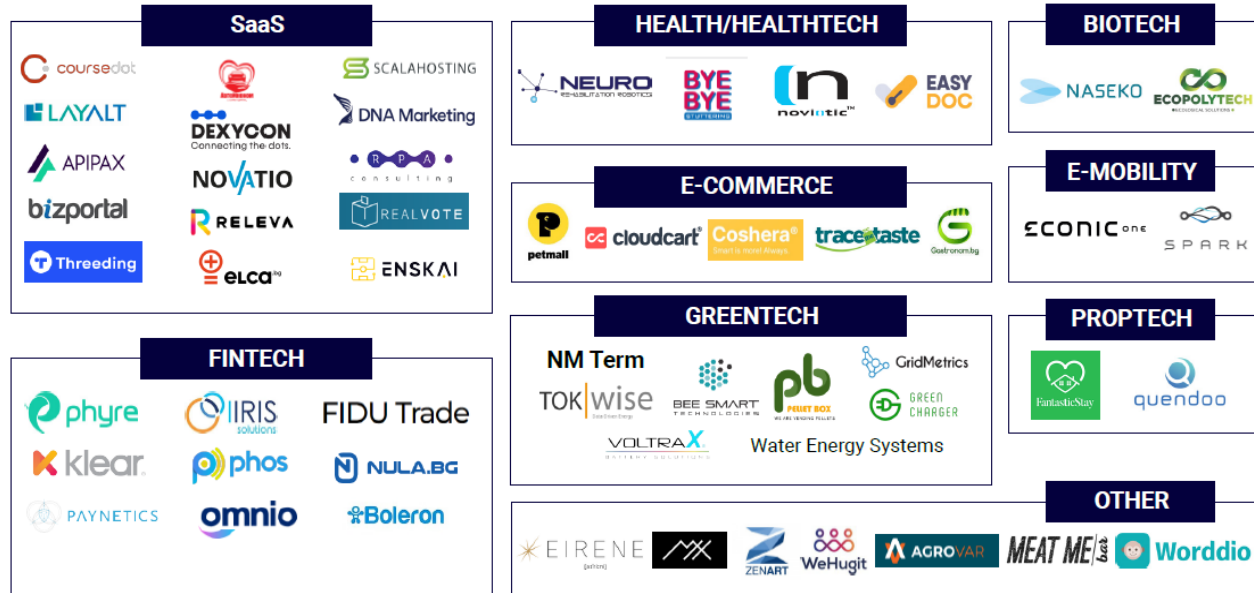
За покриване на основните нужди на лицата, бягащи от военния конфликт, на 08.07.2022 г. е обявена процедура BG16RFOP002-7.001 „Подкрепа за покриване на основните нужди на бежанците от Украйна чрез мярка, прилагана от Министерството на туризма“, с която е **осигурено финансиране в размер на 72 226 600 лв. по линия на ОПИК** за справяне с миграционния натиск. Към 31.12.2022 г. извършените плащания по договора със средства по ОПИК са в размер на 59 157 824 лв.

Осигурената финансова подкрепа допринася за справяне с миграционните предизвикателства чрез насочване на финансирането от Министерство на туризма към значителния брой пристигащи от Украйна бежанци и по този начин покриване на основните им нужди от настаняване и изхранване в местата за настаняване и подслон. С финансирането по ОПИК **се осигурява настаняването и изхранването на общо 48 000 бежанци от Украйна, включително 19 000 деца на възраст под 18 г.**

ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

В изпълнение на гаранционния инструмент по Приоритетна ос 2, през 2022 г. се реализира Програма „Възстановяване 1“, насочена към улесняване на достъпа на МСП до кредити за възстановяване на дейността им след отпадането на мерките във връзка с разпространението на COVID-19. По програмата се осигурява достъп на предприятията до финансов ресурс за задоволяване на текущите им нужди от ликвидност, нови инвестиции, трансформация и растеж.

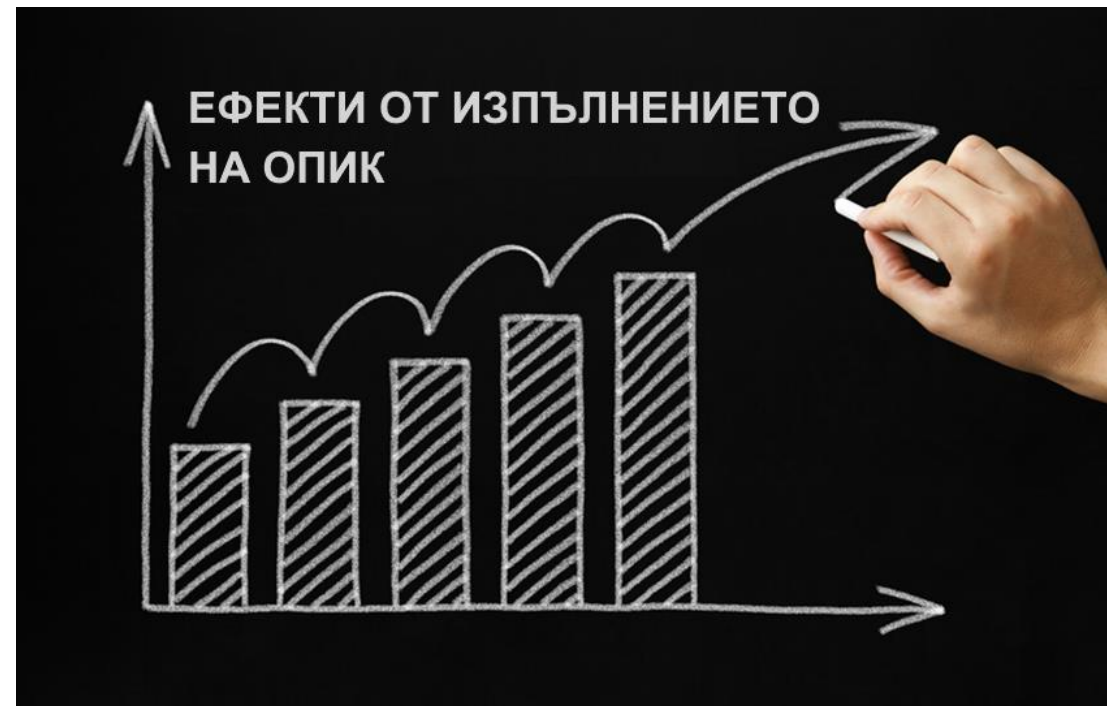
В изпълнение на двете финансови споразумения, сключени с ФМФИБ за прилагане на финансовите инструменти по Приоритетни оси 2 и 6 на ОПИК, през 2022 г. се запазва високият темп в предоставянето на подкрепа за предприемачеството, капацитета за растеж на МСП и запазването на икономическата им активност в условията на преодоляване на последиците от пандемията COVID-19. Чрез структурираните в предходните години **5 фонда за дялови и квази-дялови инвестиции са подпомогнати общо 183 крайни получатели.**

През втората половина на 2022 г. е осигурен допълнителен финансов ресурс по линия на Инструмента REACT-EU за продължаване на мярката чрез изпълнението на Програма „Възстановяване 2“ по Приоритетна ос 6 на ОПИК. Общо по двата инструмента чрез избраните банки - партньори **са подкрепени 1 433 предприятия**, като периодът за предоставяне на кредити е удължен до 31.03.2023 г.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОДХОДА „ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ“

В изпълнение на подхода ВОМР през 2022 г. са извършени плащания на стойност 6 600 061,23 лв. по 41 договора и са обявени и 7 процедури за подбор с използване на недоговорения финансов ресурс по предходни приеми.

Обявени са 99 процедури за целия предвиден финансов ресурс в размер на 57 292 540 лв., сключени са общо 204 договора с размер на БФП - 50 335 803,93 лв. Финансовата подкрепа е насочена към разработването и внедряването на иновации в предприятията, развитие на управленския им капацитет и подобряване на производствените процеси чрез придобиване на нови машини, съоръжения и оборудване. В изпълнение на подхода ВОМР по ОПИК успешно са изпълнени 156 проекта с размер на БФП 39 989 093,20 лв.

Съгласно извършената оценка на ефекта от изпълнението на ОПИК по модела СИБИЛА 2.0 за 2022 г. се отчитат някои *краткосрочни ефекти* по основните макроикономически показатели, като най-значително е отражението върху **частните инвестиции (4.5%)**, последвано от ефектите върху **вноса на стоки и услуги (2.0%)** и **частното потребление (0.8%)**.

ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

Изпълняват се дейности за повишаване на капацитета на Управляващия орган и бенефициентите на ОПИК в изпълнение на основната цел за ефективно и ефикасно изпълнение на дейностите, свързани с програмирането, управлението, наблюдението, оценката, контрола и публичността на ОПИК. В процес на изпълнение са дейностите по 3 бюджетни линии.

ИНФОРМАЦИЯ И КОМУНИКАЦИЯ

Интернет страница на ОПИК
www.opic.bg (отбелязани са 74
310 посещения)

Подстраница на ОПИК на
Единния Информационен
портал на Европейските
структурни и инвестиционни
фондове
www.eufunds.bg/bg/opic

Регулярно поддържане на
[Facebook](https://www.facebook.com/opicbg) страница на
програмата
1231 души харесват страницата;
1720 следват страницата

Регулярно поддържане на
[You Tube](https://www.youtube.com/channel/UC...) канала
151 абонати; 9 569 гледания

Регулярно поддържане на
[Linkedin](https://www.linkedin.com/company/opicbg) профила на ОПИК
365 публикации; 952
последователи